

Kulutustarviketilanne tällä hetkellä.

Väärien huhujen torjumiseksi ja erheellisten olettamusten oikaisemiseksi tiedoittaa kansanhuoltoministeriö vähittäiskauppojen henkilöstöille ja muille suuren yleisön kanssa kosketuksiin joutuville henkilöille seuraavia tietoja tämän hetken kulutustarviketilanteesta. Sanomalehtiin eivät nämä tiedot tässä muodossa ole tarkoitettuja.

Ravintorasvat.

Ravintorasvoja oli maassa tammi-kuun 1 päivänä seuraavat määrät: voita 440,000 kiloa, margariinia ja margariinin raaka-aineita vastaten valmista margariinia yhteensä 5,064,000 kiloa sekä laardia noin 780,000 kiloa. Yhteensä oli ravintorasvoja 6,284,000 kiloa (1. 12. -40 vastaavasti 6,209,000 kiloa). Lisäksi oli tukkuliikkeiden varastoissa juustoa n. 936,000 kiloa (1. 12. -40 830,000 kiloa).

Maahan oli tulossa valmista margariinia 478,000 kiloa, margariinirasvoja 971,000 kiloa vastaten valmista margariinia 1,145,000 kiloa ja laardia 800,000 kiloa. Sen lisäksi oli saatu tuontimahdollisuudet kaikkiaan 6,047,000 kilolla ravintorasvoja.

Maatiaisvoita on kaupassa niukanlaisesti. On kuitenkin syytä uskoa, että keväällä saadaan sitä kauppaan nykyistä runsaammin.

Ravintorasvatilanne on siis tällä hetkellä kokonaisuutena katsoen tyydyttävä. Varastossa oleva voimäärä on tosin hiukan laskenut siitä, mitä se oli joulukuun alussa, mutta tasapaino tuotannon ja kulutuksen välillä on nyt saavutettu, kun 11. 12. -40 alkaen jaetaan ostokuponkien edellyttämästä määrästä puolet voina ja puolet muina ravintorasvoina. Kuten edellä olevista numeroista selviää, on tilanne muiden ravintorasvojen kohdalta varsin tyydyttävä. Niinpä voidaankin esim. juustoa jakaa helmikuussa ylimääräinen 125 gr annos henkeä kohti.

Margariinin vitamiinoimiseen tarvittavaa A-vitamiinipitoista kalanmaksajytyivistettä on maassa 150 kiloa ja maahan tulossa 175 kiloa. Nämä määrät riittävät 7,000,000 margariinikilon vitamiinoimiseen. Vitamiinoitu margariini tulee kauppaan helmikuun alussa. On ryhdytty toimenpiteisiin myös D-vitamiinin hankkimiseksi maahan. Vitamiinoitua margariinia (kuten voitakin) ei pitäisi käyttää paistamiseen, vaan olisi se syötävä sellaisenaan leivälle levitetynä. Sitä on säilytettävä kannelliseen astiaan tiiviisti suljettuna, sillä A-vitamiini tuhoutuu valon ja lämmön vaikuttaessa siihen.

Liha.

Sen jälkeen kun vuoden alussa tuli voimaan valtioneuvoston päätös nau-

taeläinten luovuttamisesta teuraseläimiksi ja kun lihan hinnat samalla huomattavasti nousivat, alkoi lihan tulo markkinoilla nopeasti lisääntyä. Joulunpyhien mentyä saatiin suuriin kulutuskeskuksiin jo normaaliaikaiset ja niitä suuremmatkin lihamäärät. Kun varastot olivat kaikkialla tyhjentyneet ja ostokortin kuponkeja oli paljon käyttämättä, ei tilanne lihan jakelussa parantunut niin nopeasti kuin yleensä odotettiin. Tammi-kuun puolivälissä jakelutilanne kuitenkin oli suurin piirtein katsoen tyydyttävä.

Leipävilja.

Satamiin on saapunut ruista 9,300,000 kiloa ja vehnää 18,200,000 kiloa sekä saapumassa ruista 10,300,00 kiloa. Lisäksi on ostettu Argentiinasta ja Neuvostoliitosta 23,800,000 kiloa ruista ja 300,000 kiloa vehnää.

Kotimaista viljaa on tullut kauppaan verrattain niukasti. Sen markkinoille saamiseksi on Kansanhuoltoministeriö päättänyt, että tuottajien on luovutettava 75 % myyntiylijäämästään maaliskuuhun mennessä yleiseen kulutukseen. Luovutus voi tapahtua vapaaehtoisesti helmikuun loppuun mennessä.

Sokeri.

Sokeria oli varastossa vuoden vaihteessa noin 24,000,000 kiloa. Kun jakelukauden kulutus on ollut noin 4,500,000 kiloa, on sokeria maassa toukokuun loppuun saakka. Tuontimahdollisuudet on lisäksi saatu noin 14,000,000 kilolle sokeria.

Kahvi.

Kahvia oli vuoden vaihteessa varastossa runsaasti 3 milj. kiloa. Nykyisin jaettava määrä on kaksi kuukautta kestävä jakelukautena noin 1.5 milj. kiloa, joten nykyiset varastot kestävä kevääseen. Lisäksi on Etelä-Amerikan valtioiden Brasilian ja Argentinan kanssa neuvoteltu suurehkojen kahvierinen ostamisesta.

Talvikalastukseen

on nykyisissä oloissa kiinnitettävä aivan erikoista huomiota. Olosuhteet

kalastuksen menestymiseen niin sävesillä kuin merenrannoillakin ovat nyt hyvät. Kalastusta onkin harjoitettu runsaasti ja suhteellisen hyvin tuloksin. Ruokavalion kannalta on erittäin tärkeää, että kalaruokia käytettäisiin mahdollisimman runsaasti. Ruokatarvareita myyvien vähittäiskauppojen henkilöstö voi huomattavalla tavalla vaikuttaa asian hyväksi suullisissa keskusteluissa asiakkaiden kanssa. Hyvää asiakaspalvelua on esim. selostaa asiakkaille sopivia kalanruoanvalmistusohjeita, joita julkaistaan nykyisin mm. päivälehdissä. Tällöin ei myöskään ole unohdettava sitä, että varsinkin äitien ja kasvuiässä olevien lasten olisi saatava runsaasti silakkaruokia, koska silakassa on D-vitamiinia. D-vitamiinin puute aiheuttaa nimittäin riisitautia.

Siemenet.

Kevätviljat.

Maatalousministeriö laatii parillaan selvitystä kevätiljojen kylvösiementilanteesta. Näyttää kuitenkin jo nyt ilmeiseltä, että aikaisten kevätiljajaahtujen kylvösiemeniä ei tulisi kauppaan riittävästi kaikilla paikkakunnilla. Kun ulkomailta ei ole mahdollisuuksia hankkia siementä, tulee kaikkien viljelijäin, joilla on siemenylijäämää, toimittaa se heti yleiseen kauppaan, jotta siementarve voitaisiin tasapuolisesti tyydyttää eri puolilla maata.

Rehupalkokasvit.

Unkarista on saatu ostetuksi noin 250,000 kiloa virmaa ja Saksasta yhteensä 500,000 kiloa virmaa, peluskaa, rehuhernettä ja rehulupiinia. Kun liikkeiden varastoissa on lisäksi yli 250,000 kiloa ylivuotista virmaa ja rehuhernettä, saataneen rehupalkokasvien siemeniä, ulkomaiset hankinnat mukaan luettuna, yleiseen kauppaan noin 1,000,000 kiloa. Mahdollisuuksia on tämän lisäksi saada vielä ostetuksi 200,000 kiloa virmaa. Ellei rehupalkokasvien siemeniä onnistuta enempää maahan hankkimaan, on vajauksen täyttämiseksi turvaututtava herneeseen. Kun rehulupiinia ei ole aikaisemmin maassamme viljelty, lähetetään Kansanhuoltoministeriön toimesta siementen myyntiliikkeille yksityiskohtainen opaskirjanen

jaettavaksi kaikille rehulupiinin viljelijöille. Oppaassa annetaan myös tarpeelliset ohjeet siementen **ymppäämisestä**, mikä on sadon onnistumisen kannalta välttämättä suoritettava.

Rehujuurikasvit.

Maahan jo tuotuna sekä lisäksi ostettuna on turnipsia noin 47,500 kiloa, lanttua noin 127,000—152,000 kiloa, rehuporkkanaa 700 kiloa, rehujuurikasta 54,800 kiloa, rehusokerijuurikasta 2,500 kiloa ja rehukaalia 11,300 kiloa. Turnipsin, lantun ja rehujuurikkaan siementä on ostettu vielä lisääkin, niin että niiden tarve voidaan tyydyttää lisääntyvässäkin viljelyksessä. Rehukaalin siementä tuskin saadaan enempää, mutta riittää se, jos rehukaali yleisesti istutetaan toimista.

Nurmikasvit.

Varastoissa on puna-apilan siementä noin 45,000 kiloa, alsiikeapilaa noin 50,000 kiloa ja muita erilaisia heinäkasveja noin 47,000 kiloa. Mahdollisuuksia on ostaa ulkomailta lisää näitä kaikkia.

Pellava.

Maassa olevat ja ostetut kuitupel-lavansiemenenvarastot käsittävät noin 125,000—150,000 kiloa, joka tyydyttäne kysynnän. Myöskin on tarkoitettu hankkia öljypellavansiementä.

Keittiökasvit.

Varastoissa on nauriin siementä 6,500 kiloa, porkkanansiementä 13,500 kiloa, punajuurensiementä lähes 16,000 kiloa ja erilaisia puutarhaherneitä noin 25,000 kiloa. Muista keittiökasvisiemenistä ei ole tilastotietoja. Niensä tuntuu kasvitarhansiemeniä saatavan niin riittävästi, että tärkeimpien siementen kysyntä voidaan hyvin tyydyttää.

Peltokasvien siementen myyntihinnat tulee Kansanhuoltoministeriö vahvistamaan lähiaikoina, minkä jälkeen niiden toimittaminen yleiseen kauppaan voi alkaa.

Rehuselluloosa.

Viime syksynä valtioneuvosto vahvisti rehuselluloosan hinnaksi 1: 90 kilolta kuivaa painoa kaikilla tuloasemilla. Kun mainittu kilohinta on

osoittautunut n. 15 p kilolta liian korkeaksi verrattuna maanviljelijöiltä pakkoluovutettujen kauran ja heinien hintaan niiden rehunarvon huomioiden, on rehuselluloosan hinta alennettu 1: 75 kilolta kuivaa painoa kaikilta tuloasemilla. Tähän hintaan sisältyy myös liikevaihtovero. Vähittäisliikkeet ovat oikeutetut kilohintaan lisäämään todelliset rahtikulut asemilta sekä mahdolliset varastoimiskulut. Nyt vahvistettu kilohinta 1: 75 on toistaiseksi voimassa kaikista 1. 1. 1941 jälkeen toimitetuista rehuselluloosieristä.

Polttoaineet.

Halkoja

on niin runsaasti hakattuna kulu-tuskautta 1940—41 varten, että kulu-massa olevan talven polttopuutarve on turvattu. Eräillä paikkakunnilla on tosin ollut havaittavissa polttopuun puutetta, mutta se on aiheutunut kul-jetusvaikeuksista. Kuljetustilanne on kuitenkin viime aikoina helpottunut. Sitä osoittavat rautateitse kuljetetut halkomäärät. Halkojen saannin hel-pottamiseksi suurissa kulutuskeskuk-sissa on järjestetty erityisiä halko-junia; niitä on ohjattu Helsinkiin, Turkuun ja Tampereelle. Lisäksi on Rautatiehallituksen puutavaratoimisto toimittanut varastoistaan halkoja Lou-nais- ja Etelä-Suomen paikkakunnille.

Kulutuskandeeksi 1941—42 on las-kettu tarvittavan 18.5 milj. m³ polt-topuuta. Tästä määrästä hakkaavat yksityiset 16 milj. m³ ja metsähalli-tus 2.5 milj. m³. Joulukuun loppuun mennessä tekivät yksityiset hakkuut 6.71 milj. m³ ja metsähallituksen hakkuut 1.81 milj. m³ eli yhteensä 8.52 milj. m³. Vuosi sitten oli val-miina oleva halkomäärä vuoden vaih-teessa vain n. 4 milj. m³. Jotta hak-kuuohjelma saataisiin läpiviedyksi on jällellä olevana 6 kuukauden hakkuu-aikana saatava valmiiksi keskimäärin 1.7 milj. m³ kuukaudessa (1940 loka-kuussa hakattiin 2.44, marraskuussa 2.34 ja joulukuussa 2.05 milj. m³). Ohjelman läpiviemiseen on siis erit-täin hyvät mahdollisuudet. Tärkeätä on, että metsänomistajia kehoitetaan ajoissa toimittamaan halkovarastot kauppaan, vasta silloin on hakkuu-velvollisuus loppuun täytetty.

Koksia

on saatu maahan luvattu määrä. Se vastaa kolmatta osaa maan nor-

maalikulutuksesta. Kun tästä mää-rästä on eräitä tarpeita ensin tyydy-tettävä 100-prosenttisesti, jää suurem-pien kaupunkien keskuslämmitystar-koitukseen 25 % talojen normaali-tar-peesta. Tämän koksimäärän jakelu on parhaillaan käynnissä.

Kutomateollisuus.

Puuvillaa

on maahan saapunut Neuvostoliit-tosta 1,000,000 kiloa. Tämä määrä ja maassa olevat varastot amerikka-laista puuvillaa takaavat tehtaiden toimintamahdollisuudet nykyisin su-pistetuin työviikoin helmikuun lop-puun saakka. Lisäksi tulee lähiaikoina New Yorkista laivattavaksi n. 800,000 kiloa puuvillaa.

Sillaa

saadaan kauppasopimusten mukaan Italiasta ja Saksasta kulvana vuonna yhteensä 2,500,000 kiloa eli noin 200,000 kiloa kuukaudessa. Parhail-laan neuvotellaan 900,000 kiloa vaihto-kaupasta Japanin kanssa. Pienehköjä määriä sillaa saadaan vielä Sveitsistä vaihtokaupalla.

Villaa

on maassa noin 3 kuukauden tar-vetta vastaava määrä. Sitäpaitsi on ulkomailta äskettäin ostettu noin 2 kuukauden kulutusta vastaava määrä.

Lumpujen

keräilyyn on kaikkialla syytä kiin-nittää aivan erkoista huomiota. Maassamme toimii viitisenkymmentä lumpujen keräilyjärjestöä, joilla on asiamiehiä kaikkialla. Lumpuista maksetaan Kansanhuoltoministeriön määräämät hyvät hinnat ja lumpu-jujen luovuttajat saavat myyntito-distusten perusteella lisäpisteitä vaa-tetustarvikkeiden hankkimista var-ten.

Metallit.

Betonirautaa on tyydyttävästi maassa ja lisää on tulossa. Tilanteen helpouteen on osittain syynä talven rajoittama rakennustuotanto. Rauta-levyjä ja tinaa sen sijaan on vähem-män.

SALAKAUPPIAS ON YHTEISKUNNAN TUHOLAINEEN

Jos ostat salakauppiaalta viet ravinnon lähimmäiseltäsi ja joudutat omia puutteen päiviäsi.

Salakauppiaat ja salaostajat hävittävät niukkoja varastojamme heikentäen puolustusvalmiuttamme ja nousevan polvemme kuntoisuutta.

ILMAISE ARMOTTA SALAKAUPPIAS VIRANOMAISILLE!